

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ ดำเนินงานตามลำดับขั้นดังนี้

การศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ครั้งนี้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของครู และนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียน สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยยึดเกณฑ์ของนักการศึกษาชาวต่างประเทศคือ Arthur S. Nichols and Anna Ochoa¹ มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย โดยประเมิน คุณค่าของหนังสือเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

- สาระด้านความรู้ (Knowledge component)
- สาระด้านสติปัญญา (Intellectual component)
- อุปกรณ์ช่วยการเรียนรู้ การสอนในหนังสือเรียน
(Learning and Teaching Aids)

¹Ibid.

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม 2 ชุด คือแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชา
สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 แบบสอบถามครู เป็นแบบให้เลือกตอบ (Multiple-Choice)
แบบประเมินค่า (Rating-Scale) และแบบตอบเสรี (Open-End) ซึ่งแบ่งออกเป็น
2 ภาคคือ

ภาค 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของครูผู้ตอบแบบสอบถาม
และการใช้หนังสือเรียนเป็นแบบให้เลือกตอบ (Multiple-Choice) และแบบให้เลือกตอบเสรี
(Open-End)

ภาค 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ
หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบประเมินค่า (Rating-Scale)
และแบบให้เลือกตอบเสรี (Open-End) แบ่งเป็น

- ก. สาระความรู้
- ข. สาระคดีปัญหา
- ค. อุปกรณ์ช่วยการเรียนรู้การสอนในหนังสือเรียน

1.2 แบบสอบถามนักเรียน เป็นแบบให้เลือกตอบ (Multiple-Choice)
แบบประเมินค่า (Rating-Scale) และแบบตอบเสรี (Open-End) ซึ่งแบ่งออกเป็น
2 ภาคคือ

ภาค 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
ซึ่งเป็นนักเรียน และการใช้หนังสือเรียน เป็นแบบให้เลือกตอบ (Multiple-Choice)
และแบบให้ตอบเสรี (Open-End)

ภาค 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็น
นักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบประเมินค่า
(Rating-Scale) และแบบให้เลือกตอบเสรี (Open-End) แบ่งเป็น

- ก. สาระความรู้
- ข. สาระทัศนปัญญา
- ค. อุปกรณ์ช่วยการเรียนรู้การสอนในหนังสือเรียน

2. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อให้ถูกต้องเหมาะสม
ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำไปทดลอง
(Try-out) ใ้กับ อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 คน และ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน ที่มีชื่อเสียงจริง แล้วนำมาปรับปรุง
แก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับตัวอย่างประชากรจริงที่ได้เลือกไว้

การเลือกตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1. อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างประชากรในการวิจัย โดยกำหนดโรงเรียนที่จะใช้ในการ
วิจัยครั้งนี้ จำนวน 20 แห่ง เป็นโรงเรียนรัฐบาล 10 แห่ง โรงเรียนราษฎร์ 10 แห่ง
ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)
โดยใช้วิธีจับฉลากแบ่งรายชื่อโรงเรียนออกเป็น 2 พวง คือโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียน
ราษฎร์ รายชื่อโรงเรียนซึ่งได้รับเลือกเป็นตัวอย่างประชากรมีดังนี้คือ

โรงเรียนรัฐบาล 10 แห่ง

1. โรงเรียนเทพศิรินทร์
2. โรงเรียนบางกะปิ
3. โรงเรียนวัดมกุฏก
4. โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม
5. โรงเรียนสตรีวิทยา 2
6. โรงเรียนวัดสังเวช
7. โรงเรียนวัดมทรณ
8. โรงเรียนวัดบวรนิเวศ
9. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง
10. โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม

โรงเรียนราษฎร์ 10 แห่ง

1. โรงเรียนอานวยศิลป์
2. โรงเรียนศรีวิกรม์
3. โรงเรียนปานะพันธ์ฯ
4. โรงเรียนเซนต์จอห์น
5. โรงเรียนศิริธินศึกษา
6. โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
7. โรงเรียนอัมพรไพศาล
8. โรงเรียนบูรณวิทย์
9. โรงเรียนเขมะศิริอนุสรณ์
10. โรงเรียนสตรีทศ (สิงห์เสนีย์)

ตัวอย่างประชากรที่เป็นครู ผู้วิจัยใช้ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 4 คน เป็นจำนวนครูทั้งหมด 80 คน

ตัวอย่างประชากรนักเรียน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ของโรงเรียนทั้ง 20 แห่ง แห่งละ 20 คน เป็นจำนวนตัวอย่างประชากร 400 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนต่าง ๆ และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งและรับกลับด้วยตนเองทุกแห่ง ปรากฏว่า แบบสอบถาม ครูได้รับคืนมา 76 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.00 แบบสอบถามของนักเรียนได้รับคืนมา 400 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ เพื่อนำไปแปลผลโดยกำหนดการหาค่าสถิติดังนี้

1. แจกแจงความถี่ของคำตอบในแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบให้เลือกตอบ (Multiple-Choice) และแบบให้ตอบเสรี (Open-End) แล้วคิดเป็นร้อยละ นำเสนอในรูปตารางและอธิบายประกอบ
2. หาค่าเฉลี่ยของคำตอบจากแบบสอบถามที่มีคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating-Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน (Weight) ออกเป็น 5 ระดับตามวิธีการของไลเคิร์ต (Likert)¹ ซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้

1

John W. Best, Research in Education, 2d. ed (New Jersey: Prentice-Hall, Inc, Englewood Cliffs, 1970), p. 175.

ดีมาก	ให้คะแนน 5
ดี	ให้คะแนน 4
ปานกลาง	ให้คะแนน 3
ควรแก้ไข	ให้คะแนน 2
ควรแก้ไขอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1

จากการกำหนดค่าดังกล่าว ได้นำมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร¹

$$\bar{X} = \frac{\sum fx_i}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต

N = จำนวนคำตอบทั้งหมด

f = จำนวนความถี่

x = คะแนนของ Code คือ 5, 4, 3, 2, 1

ค่าเฉลี่ยที่ได้มีความหมายดังนี้

4.56-5.00	ดีมาก
3.56-4.55	ดี
2.56-3.55	ปานกลาง
1.56-2.55	ควรแก้ไข
1.00-1.55	ควรแก้ไขอย่างยิ่ง

¹ประคอง กรวรรณสุต, สถิติประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 41.

3. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของน้ำหนักคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ จากสูตร¹

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

- S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum fx$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่ของคะแนนแต่ละข้อ
 $\sum fx^2$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกำลังสองกับความถี่ของคะแนนแต่ละข้อ
 N = จำนวนนักเรียน

4. ทดสอบค่าแตกต่างกันจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียน โดยใช้ t-test จากสูตร²

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{N_1 S_1^2 + N_2 S_2^2}{N_1 + N_2 - 2}\right) \left(\frac{N_1 + N_2}{N_1 N_2}\right)}}$$

- \bar{X}_1 = มัชฌิมเลขคณิตในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 \bar{X}_2 = มัชฌิมเลขคณิตในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 N_1 = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 N_2 = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 S_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

¹ประคอง กรรณสูต, สถิติประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 51.

²วิเชียร เกตุสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย, (2520), หน้า 48.
 (อัครสำเนา)